

**KONSULTANT WOJEWÓDZKI W DZIEDZINIE PIELĘGNIARSTWA
WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO**

mgr Alicja Nowak

Ośrodek Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych ul. 1 Maja 1, 39 –400 Tarnobrzeg
tel./fax: (015) 823-23-23 e-mail: nalicja@interia.pl

Opinia w sprawie wykonywania, przez pielęgniarki/położne, w ramach swoich obowiązków, czynności nie należących do kompetencji zawodowych pielęgniarki

Wykonywanie zawodu pielęgniarki oparty jest na podstawie aktu prawnego jakim jest ustawa z dnia 05. 07.1996r o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2001 r. nr 57, poz. 602 z póź. zm.) oraz wiele rozporządzeń Ministra Zdrowia, które są aktami wykonawczymi do w. cyt ustawy i innych ustaw ważnych dla funkcjonowania obszaru ochrony zdrowia.

W ustawie zasadniczej określone są kompetencje pielęgniarki oraz wyraźnie zaznaczona jest samodzielność zawodowa pielęgniarki. Art. 4 i art. 5 w cyt. ustawy wyraźnie stanowi "...wykonywanie zawodu pielęgniarki, położnej polega na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, potwierdzone odpowiednimi dokumentami, świadczeń zdrowotnych, a w szczególności świadczeń pielęgnacyjnych, zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych rehabilitacyjnych oraz z zakresu promocji zdrowia...". Ponadto zawód pielęgniarki należy do grupy zawodów o podstawowym znaczeniu dla prowadzenia procesu diagnostyki, leczenia i rehabilitacji pacjentów. Tym samym za organizację pracy pielęgniarki i nadzór nad właściwym wykonywaniem zawodu posiada kierownicza kadra pielęgniarska.

W rozumieniu zapisów ustawy i aktów wykonawczych, w zakładzie opieki zdrowotnej za organizację opieki nad pacjentem i organizację pracy pielęgniarskiej odpowiada pielęgniarka naczelną wybierana na podstawie postępowania konkursowego w oparciu o obowiązujące rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 1999 r .w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 30, poz. 300 z póź. zm.). Do pielęgniarki naczelną zakładu należy zatem decyzja o wykonywaniu czynności pielęgniarskich i sposobie dokumentowania wykonywanych świadczeń pielęgniarskich.

Jednakże tradycyjny model pielęgnowania i wszystkie czynności pielęgnacyjne, które wykonywały pielęgniarki do dnia wejścia w życie w. cyt. ustawy, nie były tak szczegółowo uregulowane prawnie. Stąd zdarzają się przypadki niewłaściwego rozumienia wykonywania zawodu pielęgniarki, szczególnie przez osoby nie reprezentujące zawodu pielęgniarki i polecenia im do wykonania zadań, które nie są związane z wykonywaniem świadczeń pielęgniarskich. Są to m. innymi:

- Przepisywanie do kart gorączkowych wyników badań
- Komputerowa obsługa programów medycznych w części nie należącej do pielęgniarki tj. wpisywanie zleceń lekarskich, przepisywanie zleceń lekarskich do systemu komputerowego z kart zleceń, posługiwanie się przy wejściu do systemu komputerowego kodem innych osób w celu zatwierdzenia leków i badań
- Wypisywanie skierowań na badania diagnostyczne
- Wypisywanie recept z nazwą i dawką leków dla pacjentów
- Wypisywanie druków zwolnień lekarskich

Wymienione czynności nie są świadczeniem, o którym mowa w art. 4 i 5 w. cyt. ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej, które realizuje pielęgniarka jako zlecenie lekarskie w procesie diagnostyki, leczenia, rehabilitacji.

Nie należą też do wykazu dokumentacji, które pielęgniarki są zobowiązane prowadzić. Pielęgniarki, w oparciu o zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej w zakładach opieki zdrowotnej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. Nr 247, poz. 18, 19), prowadzą własną dokumentację pielęgnowania pacjenta. Dokumentują też wszystkie wykonane w ramach posiadanych kompetencji i uprawnień, świadczenia, które zostały zlecone na piśmie, w kartach zleceń lekarskich. Za niewłaściwe wykonywanie świadczeń, zaniechania i nieprawidłowości również w prowadzeniu dokumentacji pielęgniarstwa ponoszą odpowiedzialność karną. Zatem przejmowanie innych zadań nie należących do kompetencji pielęgniarki jest sprzeczne z zasadami, wykonywania zawodu pielęgniarki, określonymi w obowiązującym prawie. Słusznym zatem wydaje się opracowanie systemu organizacji pracy w zakładach opieki zdrowotnej, dla wszystkich grup zawodowych, uwzględniający zapisy prawa i przestrzeganie kompetencji właściwych dla wyuczonych i wykonywanych zawodów. Obciążanie personelu pielęgniarstwa dodatkowymi obowiązkami w sytuacji drastycznego niedoboru kadry pielęgniarstwa jest niezasadne.

Tarnobrzeg, 16 sierpnia 2007 r.